

GESTAAG VOORUIT IN TURBULENTE TIJDEN

Jaarverslag 2019

Wat doet **Groen** **Ontwikkelfonds Brabant?**

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant wil, samen met onder meer ondernemers, particulieren, overheden en terreinbeheerders, voor 2027 een robuust natuurnetwerk in Brabant realiseren.

De opdracht is op hoofdlijnen: 10.000 hectare nieuwe natuur in Brabant realiseren. Uiterlijk in 2027.

Groen Ontwikkelfonds Brabant draagt daaraan bij door subsidies te verstrekken, grond te kopen, verkopen en verpachten, gebouwen te kopen en saneren, te inspireren met goede voorbeelden én initiatiefnemers met kennis en adviezen terzijde te staan.

Het team dat de pitch van Groen Ontwikkelfonds Brabant tijdens de finale van Beste Overheidsorganisatie van Nederland 2019 verzorgde.

Gestaag **VOORUIT** in turbulente tijden

In 2019 zijn flinke stappen gezet.

De, in afgelopen jaren, ingezette groei heeft zich doorgezet. In een wereld die volop in beweging was en is. De stikstofcrisis en de oplopende problemen in de agrarische sector raken ons dagelijks werk.

De titel van dit jaarverslag is daarom ook: gestaag vooruit in turbulente tijden.

Het Groen Ontwikkelfonds is in mei 2014 opgericht door de provincie Noord-Brabant, met als ambitie én opdracht om voor 2027 een robuust Natuurnetwerk Brabant te realiseren. Een stevige klus.

Je leest in dit jaarverslag wat bereikt is, maar ook wat er nog te doen is de komende jaren. Het Natuurnetwerk Brabant (NNB) is nog niet klaar. Geen tijd om achterover te leunen dus. Volle vaart verder in 2020!

Het jaarplan 2019 had als titel *'samen en combineren is natuur realiseren'*. In dit jaarverslag blikken we terug hoe wij uitvoering hebben gegeven aan onze ambitie om de realisatie van 750 hectare nieuwe natuur in gang te zetten. Met cijfers en voorbeelden.

Dit jaarverslag geeft een goed beeld van de prestaties van 2019. Mocht je meer willen weten kijk dan ook op www.groenontwikkelfondsbrabant.nl of neem contact op. We staan je graag te woord.

Wij hebben met ontzettend veel energie en plezier gewerkt aan de realisatie van nieuwe natuur in Brabant!

Namens het kernteam (2019) van Groen Ontwikkelfonds Brabant BV,
Anne, Tom, Cindy, Roy, Jiri, Anton, Rianne, Bernard, Angelo, Giudo, Petra en Mary
06- 30956450

info@groenontwikkelfondsbrabant.nl

PS: In dit jaarverslag blikken we terug op het jaar 2019. Ben je geïnteresseerd in de vooruitblik, lees dan het jaarplan 2020. Voor de financiële verantwoording over 2019 verwijzen wij naar de jaarrekening. Beide documenten zijn terug te vinden op onze website.

Ambitie 2019: op een haar na gehaald!

In het jaarplan 2019 hebben wij de ambitie uitgesproken om de aanleg van 750 hectare nieuwe natuur in gang te zetten. 'In gang zetten' is:

- een subsidiebeschikking afgeven *(voor grondcomponent, grond & inrichting of alleen inrichting waar grond al eerder geregeld is);*
- grond aankopen binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB);
- ruilgrond aankopen buiten het Natuurnetwerk Brabant.

In totaal is voor ruim 550 hectare nieuwe natuur beschikt voor de grondkosten. Aangevuld met ongeveer 50 hectare voor de inrichtingskosten (waar grond al eerder geregeld was) wordt het totaal 600 hectare.

Er is voor ongeveer 25 hectare grond gekocht in het Natuurnetwerk Brabant. Tot slot is voor 110 hectare ruilgrond gekocht. Op termijn worden deze ruilgronden ingezet ten behoeve van de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant.

Hierbij moet worden vermeld dat onze aankopers in 2019 veel tijd hebben besteed aan het aankopen van vier volledige bedrijven, waarbij het Groen Ontwikkelfonds Brabant het erfperceel met opstallen koopt, saneert en weer verkoopt (na een eventuele herbestemming) en de overige gronden veelal door manifestpartijen worden verworven. Deze gronden die hierbij zijn aangekocht, staan nog niet allemaal in dit overzicht, maar zijn wel dankzij onze inspanningen beschikbaar gekomen.

Realisatie nieuwe natuur in % van onze totale opgave 2014-2027

Doel	Opgave in hectares	Realisatie uitgedrukt in % van de opgave (exclusief onderhanden werk)	Realisatie uitgedrukt in % van de opgave (<u>inclusief</u> onderhanden werk)
NNB provinciaal: verwerving/functiewijziging	1.938	40% klaar	48% klaar
NNB provinciaal: inrichting	1.185	38% klaar	69% klaar
NNB Rijks: verwerving/functiewijziging	3.474	34% klaar	42% klaar
NNB Rijks: alleen inrichting	6.169	13% klaar	18% klaar
EVZ: verwerving & inrichting	1.775	4% klaar	22% klaar

Conclusies

- * de realisatie van het provinciale deel (grond en inrichting) van het NNB verloopt conform planning;
- * de realisatie van de inrichting van het Rijksdeel van het NNB loopt fors achter (18% klaar);
- * ook de realisatie van de Ecologische Verbindingszones loopt achter (22% klaar).

Ecologische verbindingszones in stroomversnelling

De EVZ's zijn in 2019 in een stroomversnelling geraakt door het verhogen van het subsidiepercentage naar 75% (voor het 'gemeentelijke' deel). Dit is te danken aan twee grote programma-aanvragen, die in 2019 zijn beschikt (nog niet gerealiseerd). De resterende opgave blijft onverminderd groot.

**“In 2019
is voor
187 hectare
ecologische
verbindingszones
aan nieuwe
beschikkingen
afgegeven.”**

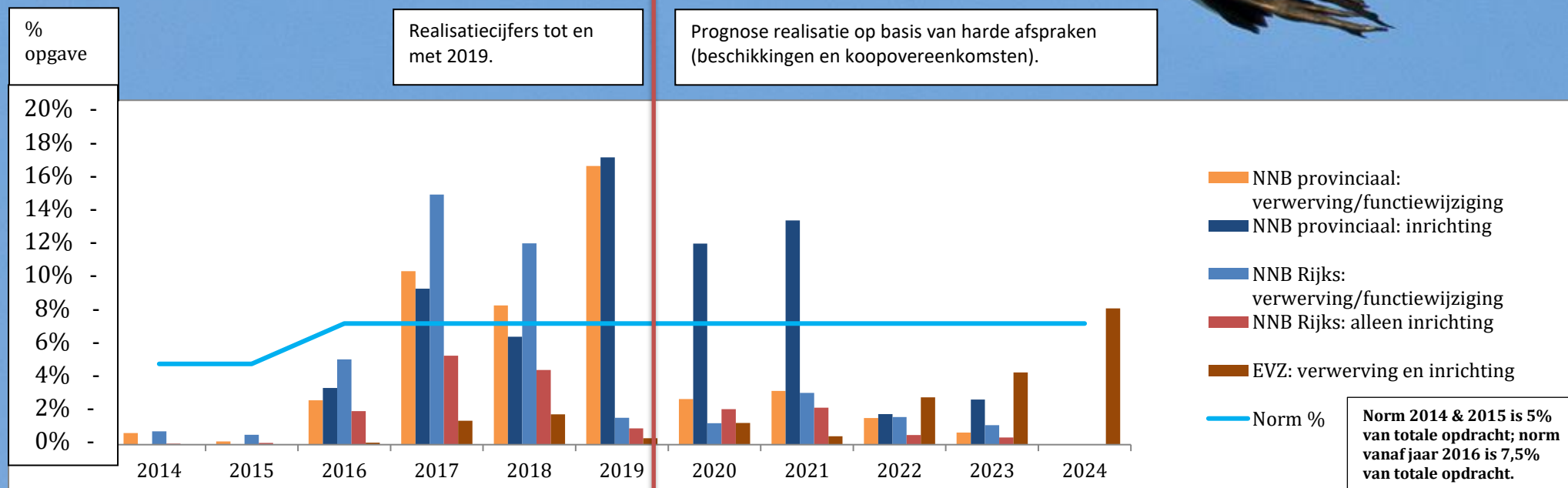
Inrichting Rijksdeel Natuurnetwerk Brabant **blijft achter**

Opvallend bij de resultaten 2019 is het achterblijven van de inrichting van het Rijksdeel van het Natuurnetwerk Brabant. Hiervan is tot op heden slechts 18% gerealiseerd.

Een belangrijke oorzaak is gelegen in het feit dat deze (veelal) natte natuurgebieden pas worden ingericht, zodra voor deze gebieden ook de hydrologische opgave kan worden uitgevoerd. Daarvoor moeten veelal meerdere percelen beschikbaar zijn.

Dit vraagt in 2020 om afstemming met de manifestpartijen. Zij zijn namelijk veelal de 'trekker' in deze gebieden. We moeten voorkomen de inrichting van deze gebieden wacht op de laatste hectare en we om die reden onze doelstelling 'NNB klaar in 2027' niet halen.

Realisatie nieuwe natuur in % van onze totale opgave 2014-2027

“In 2019 werd voor
bijna 32 miljoen
aan subsidies beschikt.
Dit jaar gelukkig ook meer
grotere
(≥ 5 hectare)
subsidieaanvragen.”

Begin 2019
de 250ste
subsidieaanvraag;
eind 2019
al de 300ste!

Beschikking
gemiddeld binnen
12 weken

De maximale beschikkingstermijn, zoals vastgelegd in het Investeringsreglement, is 22 weken. Dat het in 2019 aantoonbaar korter was is mede te danken aan de inspanningen van zowel de medewerkers van het fonds als de Investeringscommissie.

In totaal **bijna 45 miljoen**
cofinanciering op onze
subsidies

“Opvallend is de
forse bijdrage van
particulieren en
(agrarische)
ondernemers”

**Totale cofinanciering
*tot en met 2019***

terrein beherende organisaties (TBO)	11.156.992 euro
waterschappen	11.023.633 euro
particulieren	6.538.568 euro
(agrarische) ondernemers	8.041.808 euro
gemeenten	8.148.679 euro
totaal	44.909.680 euro

In 2019 verkocht het Groen Ontwikkelfonds Brabant drie gebouwen uit de portefeuille. Hier was een bedrag van ruim 1,5 miljoen euro mee gemoeid.

Eind 2019 resteren er nog 20 locaties (veelal voormalige agrarische bedrijven), die na sanering verkocht worden.

VERKOCHT

Investeringscommissie

De Investeringscommissie (IC) heeft in 2019 in totaal 11x vergaderd over subsidieaanvragen en enkele grondverkopen (met plan). In 2019 zijn er 75 nieuwe subsidieaanvragen aan de commissie voorgelegd met het verzoek om hierover een advies te geven aan de directeur van Groen Ontwikkelfonds Brabant.

Het merendeel van de adviezen aan de directeur was ook in 2019 positief. Het is regelmatig voorgekomen dat een subsidieaanvraag is aangehouden, omdat de commissie nog aanvullende informatie nodig had om zich een goed beeld te kunnen vormen van een project. In 2019 zijn er op basis van de adviezen van de Investeringscommissie in totaal 64 subsidieverleningsbeschikkingen afgegeven. Vaak worden adviezen voorzien van een inhoudelijk aanbeveling of een voorwaarde, die vervolgens kan worden opgenomen in de subsidieverleningsbeschikking.

De gesprekken in de Investeringscommissie gingen inhoudelijk vaak over de samenhang tussen de ecologische en hydrologische maatregelen. Ook de wijze van beheer van de te inrichten nieuwe natuur waren regelmatig onderwerp van gesprek.

Realiseer HIER uw plan!

Wij zijn op zoek naar **nieuwe, ondernemende ideeën** voor de realisatie van **nieuwe natuur**.

Meer info:

www.groenontwikkelfondsbrabant.nl

GROEN
ONTWIKKEL
FOND
S
BRABANT

Nieuwe initiatiefnemers door optie **langjarig verpachten**

Natuur realiseren is een kapitaalintensieve bezigheid. De kosten hebben voornamelijk te maken met het beschikbaar krijgen van de grond. Onze ervaring (met een aantal pilots in 2018 en 2019) leert dat er best veel initiatiefnemers zijn die wél natuur willen realiseren, maar om financiële redenen (nog) geen eigenaar kunnen worden van de grond.

We willen deze initiatiefnemers meer ruimte te geven om hun natuurplannen te realiseren, daarom hebben we in ons jaarplan 2020 voorgesteld om (vooralsnog) 200 hectare grond niet (conform onze opdracht) te verkopen aan initiatiefnemers, maar meerjarig te verpachten.

Ruim 110 hectare **grond verkocht**

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant verkocht in
2019 ruim 110 hectare grond.

Dit betrof deels ruilgrond (50 hectare), ingerichte
natuur en grond voor (ondernemende) plannen
(samen 60 hectare).

“Brabantse gemeenten komen steeds vaker in actie om nieuwe natuur te realiseren. In 2019 ontvingen we plannen van Breda, Boxtel, Bergen op Zoom en Heusden.”

'KIEZEN VOOR KWALITEIT'

VOOR DE BRABANDERS VAN NU EN VAN DE TOEKOMST

Bestuursakkoord 2019 - 2023

Versneld nieuwe natuur dankzij bestuursakkoord 2019-2023

In juni 2019 trad een nieuw provinciaal bestuur aan. Het nieuwe bestuursakkoord “kiezen voor kwaliteit” heeft de ambitie om de realisatie van het Natuurnetwerk te versnellen. In antwoord hierop hebben we gedurende de zomer van 2019 plannen gemaakt om tot versnelling van de realisatie van het Natuurnetwerk te komen. Die plannen hebben we in augustus 2019 als pamflet aangeboden aan het nieuwe college van Gedeputeerde Staten.

Enkele van deze voorstellen worden sinds het najaar van 2019 ook al uitgevoerd, zoals meer ruimte bieden voor meerjarige pacht. Ook deden we een nadrukkelijk verzoek aan de provincie om duidelijke prestatieafspraken met de manifestpartijen te maken. Afspraken die voortvloeien uit het door hen opgestelde manifest in 2010 “het Brabantse buitengebied in een Metropolitane omgeving”. Een hernieuwd manifest “Brabants Mozaïek in ontwikkeling” is in januari 2019, in aanloop naar de verkiezingen aangeboden aan de lijsttrekkers gepresenteerd (zie foto).

Andere ideeën uit ons pamflet zijn opgenomen in het jaarplan 2020, zoals meer personele capaciteit om grond aan te kopen, de mogelijkheid om als Groen Ontwikkelfonds Brabant nieuwe natuur te realiseren en het inzetten van meer menskracht voor de Werkeenheid om particulieren en ondernemers nog beter te kunnen begeleiden bij de uitwerking van hun natuurplannen. Ook daar is inmiddels uitvoering aan gegeven.

Een **dynamisch** werkterrein

Het ontwikkelen van nieuwe natuur is een dynamisch werkterrein.

Ook in 2019 kregen we te maken met (de voorbereiding van) enkele beleidswijzingen, die in meer of mindere mate gevolgen hadden én hebben voor onze werkwijze:

- afwegingskader Stikstof;
- invoeren van zogenaamde 'stapstenen' bij het realiseren van Ecologische Verbindingszones;
- structureel maken van het subsidiepercentage 75% voor het 'gemeentelijke' deel van de Ecologische Verbindingszones.

Samenwerken!

In het jaarplan 2019 hebben we de ambitie uitgesproken om meer natuur te realiseren door nieuwe en bestaande samenwerkingen.

Op deze pagina zie je een aantal partijen met wie we in 2019 op een of andere manier hebben samengewerkt.

Provincie Noord-Brabant

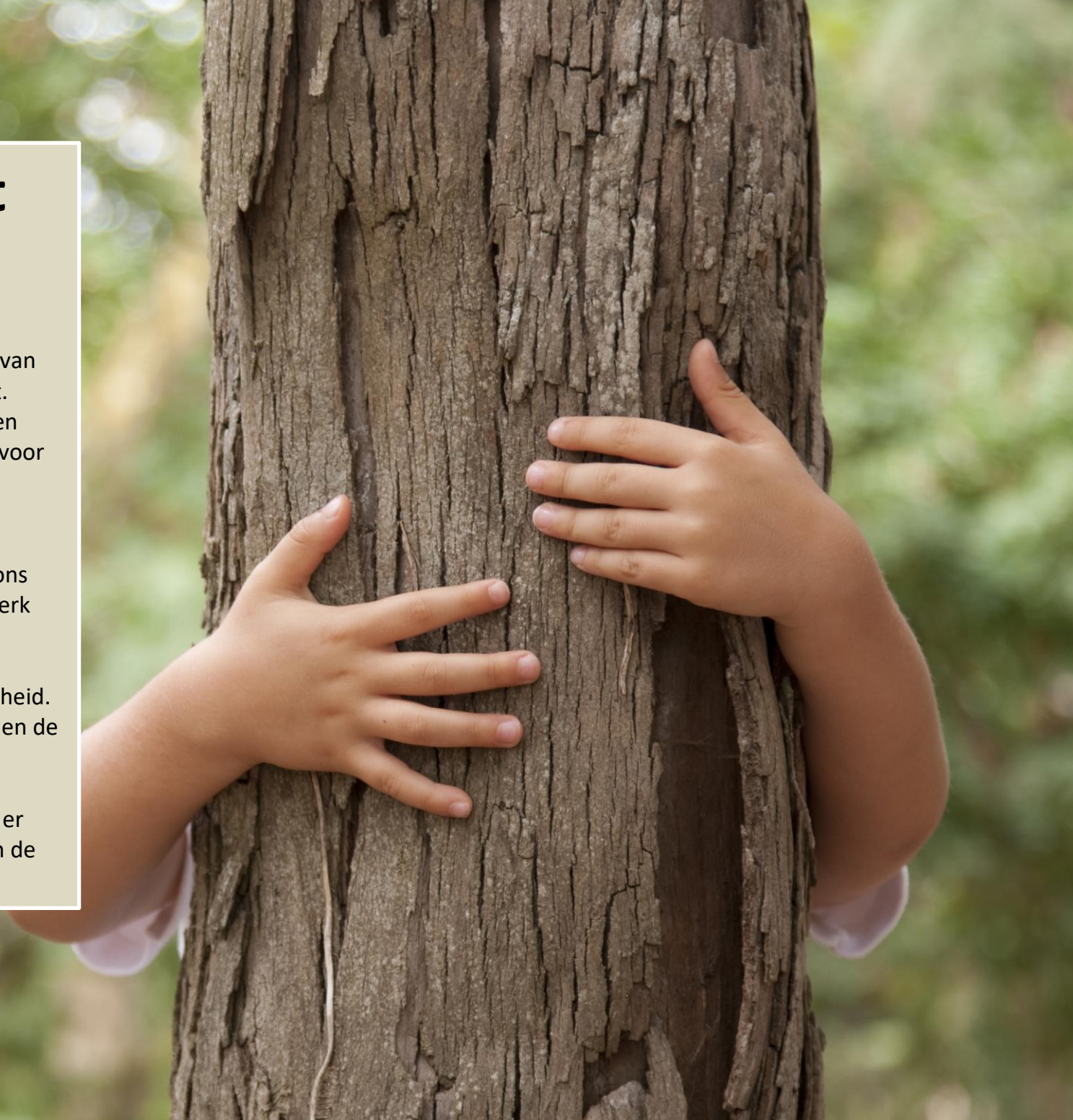
Samenwerking met de **Werkeenheid**

De Werkeenheid is een samenwerkingsverband van de Manifestpartijen en provincie Noord-Brabant. De medewerkers van de Werkeenheid begeleiden initiatiefnemers bij het maken van hun plannen voor nieuwe natuur en bij het indienen van een subsidieaanvraag.

De samenwerking met de Werkeenheid is voor ons cruciaal voor het realiseren van het Natuurnetwerk Brabant.

2019 was geen eenvoudig jaar voor de Werkeenheid. Gaandeweg 2019 nam de hoeveelheid werk toe en de personele bezetting, door vertrek en ziekte van medewerkers, af.

Die situatie heeft te lang geduurd. Begin 2020 is er gelukkig structureel menskracht toegevoegd aan de Werkeenheid.

ARK
*Natuur-
ontwikkeling*
pakt een aantal
nieuwe gebieds-
ontwikkelingen
in Brabant op.

Anderen over ons...

Hendrik Hoeksema **Bestuurder ZLTO**

“Boeren ontdekken steeds meer dat samenwerken én samen ondernemen met het Groen Ontwikkelfonds Brabant niet alleen gericht is op versterking van biodiversiteit op boerenland, verbetering van de waterkwaliteit en verhoging van de landschapskwaliteit maar ook kansen biedt voor een beter verdienmodel en economisch gezonde boerenbedrijven.”

Erik de Ridder **Watergraaf Waterschap de Dommel**

“Er liggen veel grote opgaven in het werkgebied van De Dommel, rond verdroging, stikstof, natuurontwikkeling en landbouw. Wij geloven dat alleen een integrale gebiedsaanpak succesvol zal zijn. Grondposities en ruimtelijke mogelijkheden zijn hierin cruciale factoren. Met Groen Ontwikkelfonds Brabant denken we een partner te hebben, die hierbij een cruciale rol kan spelen: een katalysator en facilitator in één.”

Jan Hak **Voorzitter Brabants Particulier Grondbezit (BPG)**

“Behoeftte om veilig natuur in eigen omgeving te bezoeken en om van producten van herkenbare identiteit te genieten nemen hand over hand toe. Medeburgers van Brabant zijn daarom van harte welkom bij “Landelijk Brabant”. BPG en haar leden en Groen Ontwikkelfonds Brabant zorgen voor een harmonieuze integrale spreiding en diversiteit. Daarbij bieden vrijkomende agrarische bebouwingen met omliggende gronden prachtige kansen om evenwichtig in te zetten bij gerichte transities.”

Erik de Vries **Wethouder Helmond**

“Helmond heeft een hoge ambitie als het gaat om de natuur: waar het kan brengen we groen terug binnen de stadsgrenzen. Met hulp van Groen Ontwikkelfonds Brabant blijft het niet alleen bij ambitie, maar wordt het op verschillende plekken in de stad ook werkelijkheid! Zoals in 't Gulden Land en de Groene Punt. Hier wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling van twee prachtige natuurgebieden.”

Hans Schep **Districtsbeheerder Brabants Landschap**

“Brabants Landschap en Groen Ontwikkelfonds Brabant trekken samen op met gebiedspartners, zoals waterschappen en gemeenten en boeken mooie resultaten wat betreft de aankoop van volledige melkveebedrijven, die cruciaal zijn voor de afronding van Natte Natuurplek, zoals Spekdonken en Molenbroek langs de Kleine Beerze en in het Pompveld/Andels Broek, in het Land van Heusden en Altena, een gebied met ook de Natura 2000 status voor een bedreigde soort als de Grote Modderkuiper en Bittervoorn.

Inmiddels is in dit laatste gebied ook al veel inrichtingswerk verricht en gaan we de laatste fase voorbereiden. Samen sterk in mooi werk!”

Rik Grashoff **Gedeputeerde Provincie Noord-Brabant**

“We zetten duidelijke stappen voorwaarts in de ontwikkeling van nieuwe natuur. Groen Ontwikkelfonds Brabant speelt daar een goede en belangrijke rol in. Ondanks de vorderingen ligt er nog een enorme uitdaging op Brabant te wachten. Ik heb er alle vertrouwen in dat we, net als nu, ook in de toekomst kunnen rekenen op de inzet en hulp van alle partners in Brabant om het natuurnetwerk te realiseren.”

Doen, evalueren en aanpassen!

Om het Natuurnetwerk Brabant uiterlijk 2027 te realiseren zijn nieuwe partijen en nieuwe concepten nodig.

Hoe? Door ruimte te geven.

Dit vraagt om een nieuwsgierige houding en om een lerende werkwijze. Doen, evalueren en aanpassen. Zonder lef geen vernieuwing.

Ook in 2019 was dit geen loze kreet, maar dagelijkse praktijk.

Zo hebben we in nauwe samenwerking met de ZLTO het Ondernemend Natuurnetwerk Brabant geëvalueerd. Dat heeft een groot aantal praktische verbeterpunten opgeleverd, zoals een intensievere begeleiding van initiatiefnemers door de Werkeenheid, vereenvoudiging van de subsidieaanvraag, beantwoording van een aantal fiscale vraagstukken, verduidelijking van de criteria en intensivering van de communicatie.

Al deze punten zijn inmiddels opgepakt.

**“Wij zien
grote kansen
voor Ondernemend
Natuurnetwerk Brabant”**

Natuur in Eigen Hand

Natuur in Eigen Hand

Om particulieren uit te dagen om nieuwe natuur te realiseren organiseerden we, samen met Brabants Landschap, provincie Noord-Brabant en IVN, wederom de prijsvraag Natuur in Eigen Hand. De winnaars (zie foto) werden bekendgemaakt tijdens een inspirerende bijeenkomst in Breda. Zij kregen elk € 5.000 om hun plannen te realiseren.

Van de gebaande paden af!

Groen Ontwikkelfonds Brabant is door provincie Noord-Brabant opgericht, als B.V. om op een ondernemende manier invulling te geven aan het realiseren van nieuwe natuur. Voorwaar geen eenvoudige opgave.

We werken hard om die opdracht waar te maken. In het jaarplan 2019 hebben we de ambitie geformuleerd om vaker natuur te combineren met andere beleidsterreinen. **Voedselproductie & natuur** is de meest voorkomende variant.

Na veel voorbereidingen is eind 2019 de eerste subsidieaanvraag **natuur & energie** ingediend.

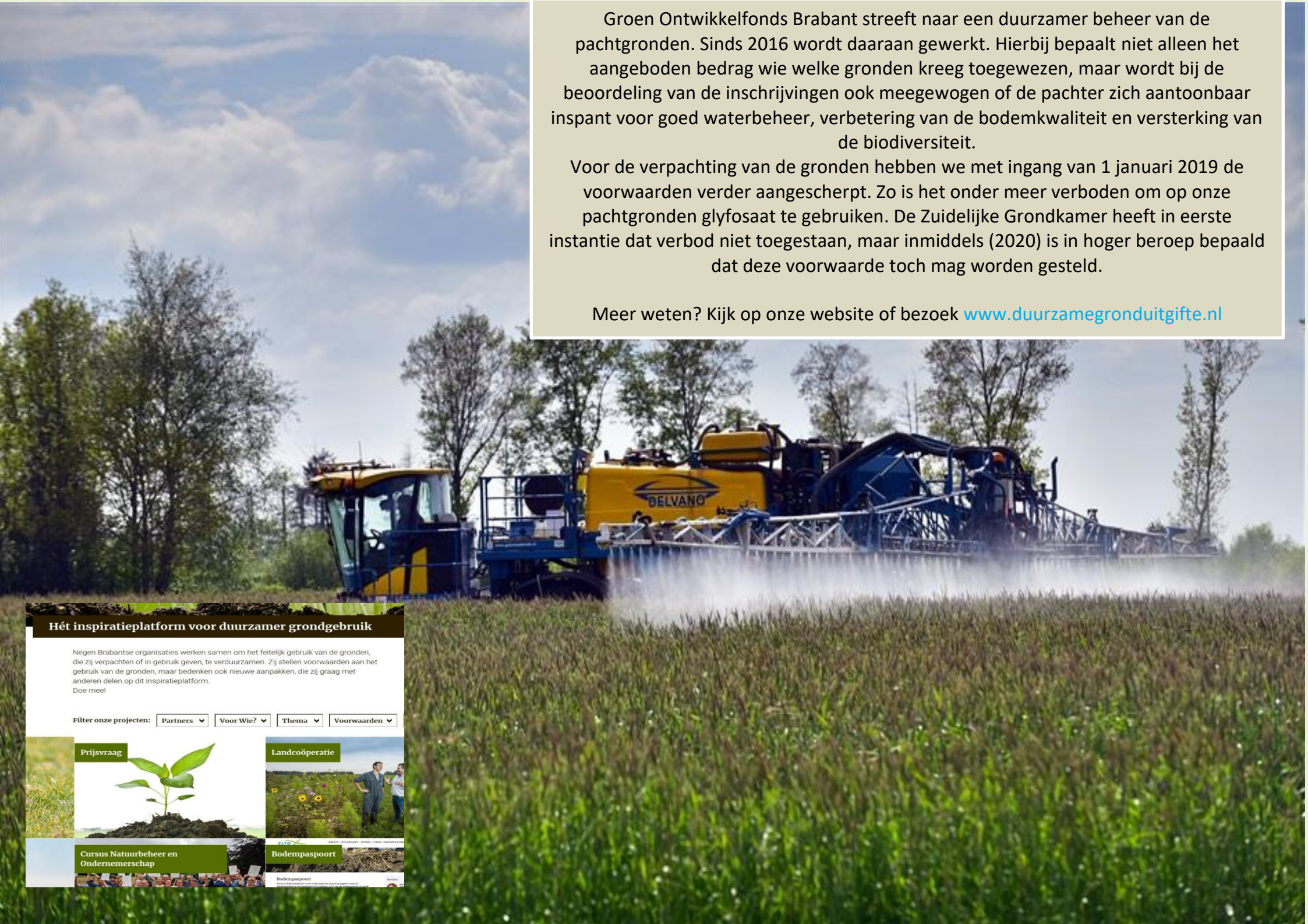
Het lukt aardig om privaat geld beschikbaar te krijgen, als cofinanciering, voor natuurontwikkeling. Tot en met 2019 ruim 14,5 miljoen euro. Dat is een aardig resultaat, maar kan en moet beter. Eind 2019 hebben we de eerste afspraken gemaakt met bedrijven voor de realisatie van nieuwe natuur, met behulp van **vrijwillige CO2-compensatie**.

Groen Ontwikkelfonds Brabant streeft naar een duurzamer beheer van de pachtgronden. Sinds 2016 wordt daaraan gewerkt. Hierbij bepaalt niet alleen het aangeboden bedrag wie welke gronden kreeg toegewezen, maar wordt bij de beoordeling van de inschrijvingen ook meegewogen of de pachter zich aantoonbaar inspant voor goed waterbeheer, verbetering van de bodemkwaliteit en versterking van de biodiversiteit.

Voor de verpachting van de gronden hebben we met ingang van 1 januari 2019 de voorwaarden verder aangescherpt. Zo is het onder meer verboden om op onze pachtgronden glyfosaat te gebruiken. De Zuidelijke Grondkamer heeft in eerste instantie dat verbod niet toegestaan, maar inmiddels (2020) is in hoger beroep bepaald dat deze voorwaarde toch mag worden gesteld.

Meer weten? Kijk op onze website of bezoek www.duurzamegronduitgifte.nl

Hét inspiratieplatform voor duurzamer grondgebruik

Negen Brabantse organisaties werken samen om het feitelijk gebruik van de gronden, die zij verpachten of in gebruik geven, te verduurzamen. Zij stellen voorwaarden aan het gebruik van de gronden, maar bedenken ook nieuwe aanpakken, die zij graag met anderen delen op dit inspiratieplatform. Doe mee!

Filter onze projecten: Partners Voor Wie? Thema Voorwaarden

Prijsvraag

Landcoöperatie

Cursus Natuurbeheer en Ondernemerschap

Bodempaspoort

Naamsbekendheid vergroot

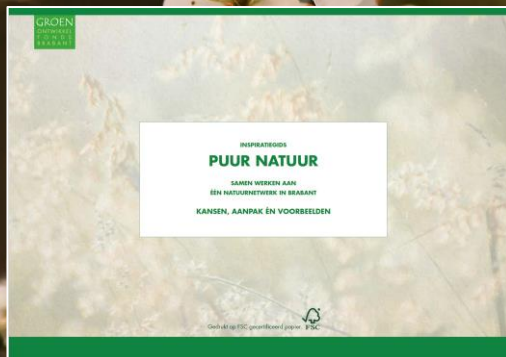
In 2019 hebben we opnieuw veel aandacht besteed aan communicatie. Face-to-face, digitaal en via sociale media.

Ook is de toegankelijkheid van onze website voor bezoekers met een beperking (zoals slechtzienden) verbeterd.

We hebben onze inspiratie & informatie-gidsen vernieuwd en in groten getale verspreid onder potentiële initiatiefnemers.

Hoe meer mensen en organisaties de mogelijkheden van Groen Ontwikkelfonds Brabant op het netvlies hebben, hoe meer kans op nieuwe initiatieven.

Zegt het voort!

De organisatiebegroting
van hGroen
Ontwikkelfonds Brabant
bedraagt 1,1 miljoen euro
per jaar.

In 2019 hielden we 9
duizend euro over.

In 2019 kregen onze
werkplekken een

groene impuls!

We zijn immers
Groen Ontwikkelfonds
Brabant!

Kijkje achter
de schermen

Bij de beste 10 van Nederland!

Op vrijdag 27 september 2019 mocht Groen Ontwikkelfonds Brabant, als een van de laatste tien kandidaten, pitchen voor de jury van de **Beste Overheidsorganisatie van Nederland 2019**.

We zijn ontzettend trots op deze nominatie.

Helaas hebben we niet gewonnen, maar de positieve feedback sterkt ons in de overtuiging dat we vooral door moeten gaan met waar we mee bezig waren en zijn!

Voordat u zich ongerust gaat maken: wij gaan er niet van naast onze schoenen lopen. We gaan er hooguit háarder door lopen.

Juridische structuur Groen Ontwikkelfonds Brabant **aangepast**

In 2019 is, naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State, de opzet en werkwijze van Groen Ontwikkelfonds Brabant herzien. Dit heeft geleid tot aanpassing van zo ongeveer alle juridische documenten; van aandeelhoudersinstructie tot subsidiebeschikking. En van de benoeming van de leden van de Investeringscommissie tot het directiestatuut.

De kern van de aanpassing is dat we vanaf 1 januari 2020 een subsidieregeling van de provincie Noord-Brabant in mandaat uitvoeren. Tot en met 2019 was deze bevoegdheid door de provincie aan Groen Ontwikkelfonds Brabant gedelegeerd.

Deze aanpassing heeft veel bloed, zweet en tranen gekost. De tijd die we daarin hebben moeten steken kon helaas niet worden besteed aan de realisatie van nieuwe natuur.

Model en verklaring **verbeterd**

In 2019 hebben we ons 'model Kwalitatieve Verplichting' juridisch opnieuw laten toetsen. De verklaring is op onderdelen, zowel inhoudelijk als taaltechnisch, verbeterd.

Daarnaast hebben we samen met de waterschappen en provincie Noord-Brabant (in het bijzonder de programma's Water en Natuur) de 'verklaring van waterschappen' geëvalueerd en verbeterd. De verklaring is een subsidievereiste.

In control!

Ook in 2019 is opnieuw veel tijd en energie gestoken in de bedrijfsvoering van Groen Ontwikkelfonds Brabant.

We hebben werk gemaakt van de digitalisering van de subsidieadministratie, zodat we efficiënter kunnen werken. Ook de grondadministratie in SAP Real estate is verder geoptimaliseerd. We zijn hierdoor prima in staat om verantwoording af te leggen over onze prestaties.

De Aandeelhoudersvergadering is in 2019 tweemaal bijeengekomen.

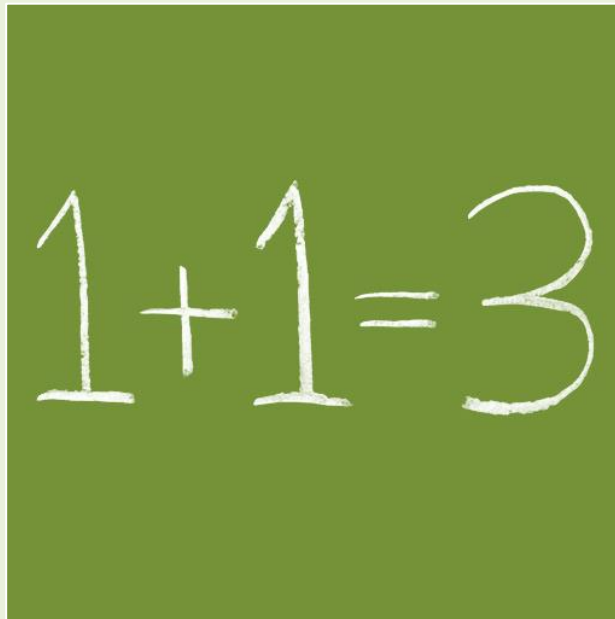
Op de agenda stonden onder andere: aanpassen Investeringsreglement, jaarverslag & jaarrekening 2018 en jaarplan en begroting 2020.

Tot slot is het goed om te vermelden dat er door veel betrokkenen in 2019 hard is gewerkt om de opdracht van Groen Ontwikkelfonds Brabant, het realiseren van het Natuurnetwerk Brabant, tot een succes te maken.

Het kernteam van Groen Ontwikkelfonds Brabant werkt met veel mensen samen aan onze natuuropdracht.

Die persoonlijke betrokkenheid en deskundigheid van onder andere Tom, Anne, Cindy, Jiri, Petra, Mary, Mirjam, Leon, Loes, Margriet, Wilma, Anneke, Renier, Nicole, Erik, Hendri, Jolanda, Inge, Melissa, Pieter, Giudo, Roy, Angelo, Diederik, Bernard, Anton, Rianne, Karel, Frank, Ankie, Gilles, Linda, Sandy, Karin, Sevda, Rian, Marion, Lieke, Andries, Cor, Jos, Ella, Jan **verdient een groot compliment.**

Groen Ontwikkelfonds Brabant BV.
Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Telefoon 06-30956450
info@groenontwikkelfondsbrabant.nl
www.groenontwikkelfondsbrabant.nl

Nummer Kamer van Koophandel:
60590785
IBAN: NL84 INGB 0650 0358 60

Wij gaan vol vertrouwen op weg naar 2020!